

*Työsuojelupiirien voimavarojen
jakoa selvittäneen työryhmän muistio*

ISBN 952-00-0616-8
ISSN 1237-0606

määritetty.

Julkaisija

Julkaisun päivämäärä

STM/TSO

Tekijät		Julkaisun laji työryhmämuistio	
Työsuojelupiirien voimavarojen jakoa koskevat periaatteet ja siihen liittyvät lähiajan toimenpiteet-työryhmä neuvotteleva virkamies Jukka Kallio, pj ylitarkastajat Kari Aitomaa ja Olli Hämäläinen, s		Toimeksiantaja STM	
		Toimielimen asettamispvm 11.5.1998	
Julkaisun nimi Työsuojelupiirien voimavarojen jakoa selvittäneen työryhmän muistio Promemoria utarbetad av arbetsgruppen för utredning av arbetarsskyddsdistriktens resurser Julkaisun osat			
Tiivistelmä			
Työryhmä esittää selvitettyään työsuojelupiirien lakisääteisten tehtävien hoidosta piireille aiheutuvia tehtäviä sekä työvoimasta ja työllisistä nousevaa palvelukysyntää, että - voimavarojen suuntaamisen välineenä käytetään siihen osoitettua määrärahaa ja sen perusteella piireille jaettavia määrärahaosuuksia ja, että - määräraha jaetaan piireittäin piirien työllisten ja yritysten lukumäärän sekä piirin työoloista muodostettavan tekijän perusteella.			
Edellisen lisäksi jokaisessa piirissä on perustoimintojen edellyttämä voimavara. Eräät piirikohtaiset, olennaiset, kustannuksia lisäävät tekijät otetaan huomioon vuosittain tulosneuvotteluissa osuutena jaettaessa.			
Yksiköiden toimintakyky ja henkilöstön asema voidaan turvata noudattamalla työryhmän esittämiä periaatteita.			
Avainsana: (asiasanat)			
tulosohjaus, talousarvio, voimavarat, työsuojelun valvonta, työsuojelupiirit			
Muut tiedot			
Sarjan nimi ja numero		ISSN	ISBN
Työryhmämuistioita 1999:9		1237-0606	952-00-0616-8
Kokonaissivumäärä 32	Kieli suomi	Hinta	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja STM/työsuojeluosasto		Kustantaja STM/työsuojeluosasto	

TYÖSUOJELUPIIRIEN VOIMAVAROJEN JAKOA SELVITTÄNEEN TYÖRYHMÄN MUISTIO

Tampere 1999

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosasto asetti 11.5.1998 työryhmän selvittämään työsuojelupiirien voimavarojen jakoa koskevia periaatteita ja siihen liittyviä lähiajan toimenpiteitä (0311:00/02/02/1998).

Työryhmän puheenjohtajana toimi neuvotteleva virkamies Jukka Kallio työsuojeluosastolta, jäseninä piiripäälliköt Hannu Mäkinen Keski-Suomen työsuojelupiiristä ja Pasi Hasu Kymen työsuojelupiiristä, ylitarkastajat Ulla-Maija Pispala Uudenmaan työsuojelupiiristä, Päivi Suorsa Oulun työsuojelupiiristä ja Jussi Murto työsuojeluosastolta, yli-insinööri Outi Nystén-Mäkelä työsuojeluosastolta sekä työsuojelutarkastaja Martti Antila Hämeen työsuojelupiiristä (12.11.1998 lähtien), asiantuntijana laskentapäällikkö Raimo Nieminen talous- ja suunnitteluosastolta sekä sihteereinä ylitarkastajat Kari Aitomaa ja Olli Hämäläinen työsuojeluosastolta.

Työryhmä on kokoontunut 11 kertaa. Työryhmä järjesti piiripäälliköille, piirien henkilöstölle sekä luottamusmiehille tammikuussa 1999 seminaarin, jossa raportin luonnosta esiteltiin. Työryhmän ulkopuolisina asiantuntijoina kuultiin piiripäällikkö Seppo Tarnasta Kuopion työsuojelupiiristä ja ylitarkastaja Jussi Koivua työsuojeluosastolta.

Suoritettuaan tehtävänsä työryhmä jättää kohteliaimmin työryhmämuistionsa sosiaali- ja terveysministeriölle.

Tampereella 30.4.1999

Jukka Kallio

Martti Antila

Pasi Hasu

Jussi Murto

Hannu Mäkinen

Outi Nystén-Mäkelä

Ulla-Maija Pispala

Päivi Suorsa

Kari Aitomaa

Olli Hämäläinen

Sisällys

TIIVISTELMÄ	4
TOIMEKSIANTO	4
OSA I: TAUSTAA	5
1. TYÖSUOJELUHALLINNON TEHTÄVÄT JA STRATEGIA.....	5
2. TOIMINTAYMPÄRISTÖSTÄ JA VOIMAVAROISTA	6
2.1 VÄESTÖ, TYÖLLISET JA TYÖVOIMA.....	6
2.2 MUUTTOLIIKE	7
2.3 TYÖPAIKKOJEN JA YRITYSTEN MÄÄRÄ	8
2.4 PIIRIHALLINNON VOIMAVAROIHIN VAIKUTTANEITA ORGANISAATIOMUUTOKSIA.....	8
2.5 PIIRIHALLINNON VOIMAVARAT 1999.....	9
2.6 TOIMIPISTEIDEN MÄÄRÄ	10
2.7 HALLINNON UUDET TEHTÄVÄT	11
3. TILANNE ERÄISSÄ EUROOPAN MAISSA	11
4. AIEMPIA SELVITYKSIÄ JA KANNANOTTOJA	13
OSA II: TYÖRYHMÄN EHDOTUKSET	14
5. ARVIOINTIPERUSTEET	14
5.1 PERUSRESURSSI	14
5.2 VALVONTAKENTÄSTÄ MÄÄRÄYTYVÄ RESURSSI.....	14
5.3 PIIRIKOHTAISET KORJAUKSET	15
5.4 ERITYISTEHTÄVÄT	18
6. SOVELLETTAVAT PERIAATTEET	19
7. VOIMAVAROJEN JAKO LÄHIVUOSINA	20
8. NYKYTILASTA OPTIMITAVOITTEESEEN	21
LIITTEET	23
LÄHTEET	32

Tiivistelmä

Työryhmä on selvittänyt toimeksiantonsa mukaisesti toisaalta työsuojelupiirien lakisääteisten tehtävien tuomaa kuormitusta ja toisaalta työvoimasta ja työllisistä muutoin nousevaa palvelukysyntää. Työryhmä on päättänyt esittämään, että voimavarojen suuuntaamisen välineenä käytettäisiin vuosittain käytössä olevaa, valtion talousarviossa tähän toimintaan osoitettua määrärahaa ja sen perusteella piireille jaettavia määrärahaosuuksia ja että määrärahat jaetaan pääosin työllisten ja yritysten määrien sekä työolojen perusteella.

Tätä pääperiaatetta tulisi täydentää siten, että jokaisessa piirissä on perustoimintoihin tarkoitettu ns. perusvoimavaraosuus. Lisäksi määrärahaossa tulisi ottaa huomioon korjaavina tekijöinä muita, piirikohtaisia, olennaisia kustannuksia aiheuttavia seikkoja.

Edellä mainitun huomioon ottaen työryhmä on esittänyt voimavarojen jaon tavoitetilanteen nykyisten tilastotietojen perusteella sekä esimerkin siitä, miten tähän tilanteeseen voidaan päästä. Vuosittaiset muutokset perustuvat tietoihin henkilöiden eläkeiästä ja eläkkeelle siirtymisestä syntyvään palkkasäästöön sekä siihen olettamukseen, että määrärahat säilyvät reaalisesti nykyisellä tasolla.

Työryhmä esittää myös, että voimavarojen vuosittaisessa jaossa nykyisen henkilöstön asema turvataan sekä piirihallinnon toimintakyky säilytetään noudattamalla jäljempänä esitettyjä periaatteita.

Toimeksianto

Tavoitteet

Tavoitteena oli selvittää, millä kriteereillä työsuojelupiirien voimavarat olisi tulohajautuksessa jaettava.

Tehtävät

Työryhmän tehtävinä oli:

1. ottaa huomioon tapahtunut työelämän kehitys, työsuojelupiireille tulleet em. uudet tehtävät ja työsuojelun strategian alueellinen toteuttaminen selvittää, millä kriteereillä työsuojelupiirien voimavarat olisi tulohajautuksessa jaettava, jotta työsuojelupiirit pystyisivät tehokkaasti toteuttamaan työsuojelun strategiasta johdettavat tehtävät sekä vastaamaan alueensa palvelukysyntään ja piirin toimintaympäristöstä nouseviin toimintavaatimuksiin,
2. valmistella ehdotus siitä, millä toimenpiteillä ja aikataululla mahdolliset em. syistä johtuvat voimavaramuutokset piirien välillä olisi lähivuosina toteutettava, sekä

3. valmistella mahdolliset ehdotukset syksyn 1998 neuvottelukierroksella huomioon otettavista seikoista.

Toista tehtävää muutettiin 13.10.1998 seuraavasti:

2. valmistella ehdotus sellaisiksi lähivuosien toimenpiteiksi, joilla em. syistä johtuvat mahdolliset voimavaramuutokset on tarkoituksenmukaista toteuttaa.

Aikataulu

Tehtävien 1 ja 2 määräaika on 30.4.1999 ja tehtävän 3 määräaika oli 15.8.1998.

Kokouksessaan 31. 7.1998 työryhmä totesi, ettei toimeksiannon 3. kohdasta ollut syytä tehdä erikseen esitystä, koska ministeriön esitys oli työryhmän näkemysten mukainen.

OSA I: TAUSTAA

1. Työsuojeluhallinnon tehtävät ja strategia

Tehtävät

Työsuojeluhallinnon tehtävänä on vaikuttaa työyhteisöjen toimintaan ja työympäristöön työntekijöiden turvallisuutta, viihtyvyyttä, terveyttä sekä toiminnan tuloksia parantavasti.

Valtioneuvoston ohjesäännön mukaan ministeriön keskeisiä työsuojelutehtäviä ovat työsuojelu, työterveyshuolto, kemikaalien valvonta, terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen sekä sairauksien ja sosiaalisten ongelmien ehkäisy, terveydensuojelu ja säteilyhaittojen valvonta.

Työsuojeluhallinnon tehtäviä alueellisella tasolla ovat (työsuojeluhallinnosta annetun lain 2 §:ää mukaellen) mm.:

- työn turvallisuuden ja terveellisyyden kehittäminen,
- työturvallisuus-, työsuhde-, työaika-, ym. säädösten noudattamisen valvonta,
- säädösten soveltamista koskeva ohjaus ja neuvonta,
- neuvonta-, tiedotus-, tutkimus- ja koulutustoiminta,
- omaa työtään tekevien ohjaus, neuvonta ja koulutus, sekä
- kiinteä yhteistoiminta työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen kanssa.

Luettelo valvottavasta lainsäädännöstä on liitteenä 9.

Strategia

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan työsuojelustrategian (huhtikuu 1998) mukaan päätavoitteena on vaikuttamalla työoloihin pitää yllä ja edistää työntekijöiden

terveyttä, turvallisuutta ja työkykyä samoin kuin vähentää työtapaturmia, ammattitauteja ja muita työperäisiä terveyden menetyksiä.

Tässä tarkoituksessa vahvistetaan työpaikkojen kykyä, taitoa ja halua hoitaa työsuojeluasioita omatoimisesti, niin että myös työntekijöiden työtyytyväisyys ja työn tuottavuus lisääntyy. Samoin parannetaan työsuojelun piirihallinnon asiantuntemusta ja voimavaroja.

Työsuojeluosaston toimintasuunnitelman (1999) mukaan työsuojelupiirien henkilöstön valmiuksia parannetaan strategian keskeisillä alueilla. Työsuojelupiirien resursseja ohjataan siten, että otetaan entistä paremmin huomioon toimintaympäristön kehitys sekä henkilöstön ikärakenne ja ammattitaitovaatimukset. Jotta ministeriöstä voitaisiin siirtää piireille valtakunnallista käsittelyä vaativia tehtäviä selvitetään mahdollisuuksia piirien osittaiseen erikoistumiseen.

Työsuojelupiirien toiminta-ajatus

Työsuojelupiiri luo edellytyksiä turvallisille, terveellisille ja työkykyä edistävälle työoloille valvomalla työsuojelusäädösten noudattamista ja tukemalla työpaikkojen omaa työsuojelua toimien yhteistyössä työelämän osapuolten ja asiantuntijoiden kanssa (piirien tulossopimusten mukaan).

2. Toimintaympäristöstä ja voimavaroista

Työryhmä selvitti työsuojelupiirien toimintaympäristöä (= palvelukysyntää) kuvaavia keskeisiä tekijöitä saatavilla olevien tilastojen ja muiden tietojen avulla. Tarkastelu ulottuu joidenkin keskeisten tekijöiden osalta myös pidemmälle aikavälille. Tarkastelun pääpaino oli tietojen käytettävyydessä ja luotettavuudessa.

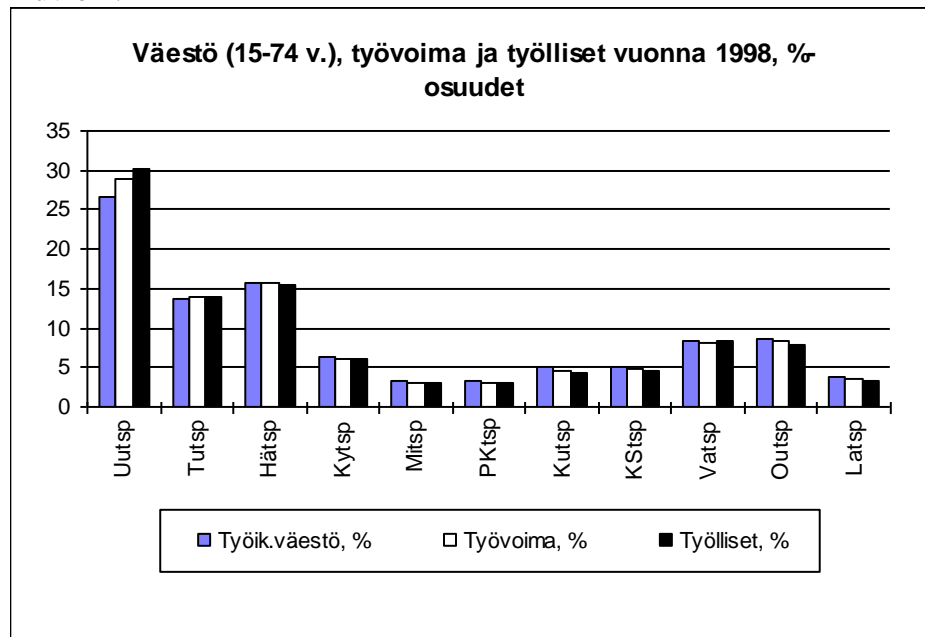
2.1 Väestö, työlliset ja työvoima

Väestön (15-74 v.), työllisten ja koko työvoiman suhteellisilla osuuksilla voidaan kuvata työsuojelupiirien välisiä eroja. Väestö- ja työvoimaosuudet kuvaavat alueella asuvien henkilöiden osuuksia, työllisten osuus kuvaa alueella työssäkäyvien osuutta.

Näissä tunnusluvuissa suurin poikkeama on Uudenmaan työsuojelupiirin kohdalla, jonka alueella sekä työvoiman että työllisten osuus ylittää väestöosuuden. Lisäksi mainitun piirin alueella kävi muista piireistä työssä 29 800 henkilöä (31.12.1996), jonka määrän arvioidaan siitä lisääntyneen.

Väestöä, työllisiä ja koko työvoimaa koskevat tiedot perustuvat laajaan valtakunnalliseen tietoaaineistoon, jota Tilastokeskus ylläpitää yhdenmukaisin menetelmin.

Kuvio 1:

Absoluuttiset luvut, ks. liitetaulu 1. Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus 1998

2.2 Muuttoliike

Sisäasiainministeriön mukaan väestön kaupungistuminen jatkuu vaikka pienimpien yliopistokaupunkien kasvu on jo hiipunut ja monen muun maakunnallisen keskuksen seutukunta on kokenut jopa muuttotappiota.

Työpaikat ovat lisääntyneet vuoden 1994 jälkeen kansainvälistyneissä keskuksissa ja niiden ympärillä (Helsinki, Tampere, Turku, Oulu). Työllisyys on kasvanut erityisesti talonrakentamisessa ja palveluissa. Vaikeuksissa ovat kotimarkkinoille suuntautuneet, palveluvaltaiset ja syrjäiset seudut. /SM 23-97/

Tilastokeskuksen väestöennuste tehdään kolmen vuoden välein laskemalla kunnittain tulevan väestön määrä ja rakenne ikäryhmittäisen syntyvyys-, kuolevuus-, maassamuutto- ja siirtolaisuuskertoimen avulla. Ennusteessa ei arvioida yhteiskunnallisen tai muun senkaltaisen päätöksenteon ja tekijöiden vaikutusta seudulliseen väestökehitykseen. Ennusteen mukaan vuoteen 2030 mennessä 21 seutukuntaa 85:stä saa lisää asukkaita.

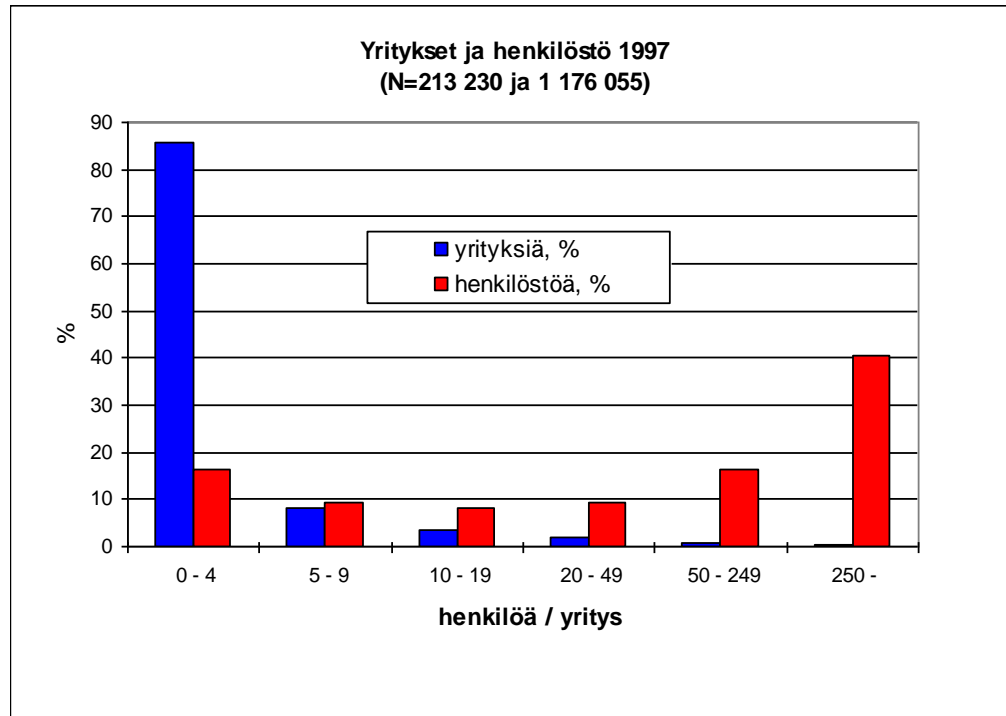
Helsingin, Tampereen, Turun, Oulun ja Jyväskylän seutukunnat ovat suurimmat muuttovoittoalueet. Työsuojelupiireittäin tarkasteltuna Uudenmaan muuttovoitto on voimavarojen jaon kannalta merkittävä, vuoteen 2030 mennessä noin 167 000 asukasta. Hämeen muuttovoitto on noin 20 000. Suurimpia muuttotappiopiirejä ovat Vaasa ja Lappi.

Vuosien 1997 - 2003 aikana tämän mukaan Uudellamaalla olisi työvoiman lisäys runsaat 16 000 henkeä ja Hämeessä 2 000 (työvoiman osuus 53 % väestöstä). /Tilastokeskus/

2.3 Työpaikkojen ja yritysten määrä

Työsuojeluhallinnon valvontatietojärjestelmän (VATI, 18.1.1999) mukaan henkilöluokassa 0 (=henkilömäärä ei tiedossa) oli 27 % valvontakohteista, henkilöluokassa 1-4 oli 48 % ja henkilöluokassa 5-9 oli 12 % valvontakohteista, eli yhteensä henkilöluokassa 0-9 oli 87 % valvontakohteista. Tilastokeskuksen yritystilaston (1997, kuvio 2) mukaan henkilöluokkiin 0-9 kuului 94 % yrityksiä (sama määrä myös 30.6.1998).

Kuvio 2:

2.4 Piirihallinnon voimavaroihin vaikuttaneita organisaatiomuutoksia

Työsuojelupiirien henkilömäärä kasvoi oleellisesti joulukuussa 1988, kun kuntien työsuojelutarkastus lakkautettiin ja pääosa työsuojelutarkastustehtäviä hoitaneista henkilöistä siirrettiin valtion palvelukseen. Tällöin piireihin perustettiin noin 230 uutta virkaa. Järjestelystä hyötyivät eniten ne työsuojelupiirit, joiden alueella oli paljon kuntia tai kuntainliittoja.

Huomattava uudistus tapahtui myös maaliskuussa 1993, jolloin erilliset metsä- ja maatalouden työsuojelupiirit lakkautettiin ja noin 30 virkaa siirrettiin yleisiin työsuojelupiireihin. Samaan aikaan toimeenpantu työsuojeluhallituksen lakkauttaminen johti myös joidenkin virkojen siirtoon piirihallintoon.

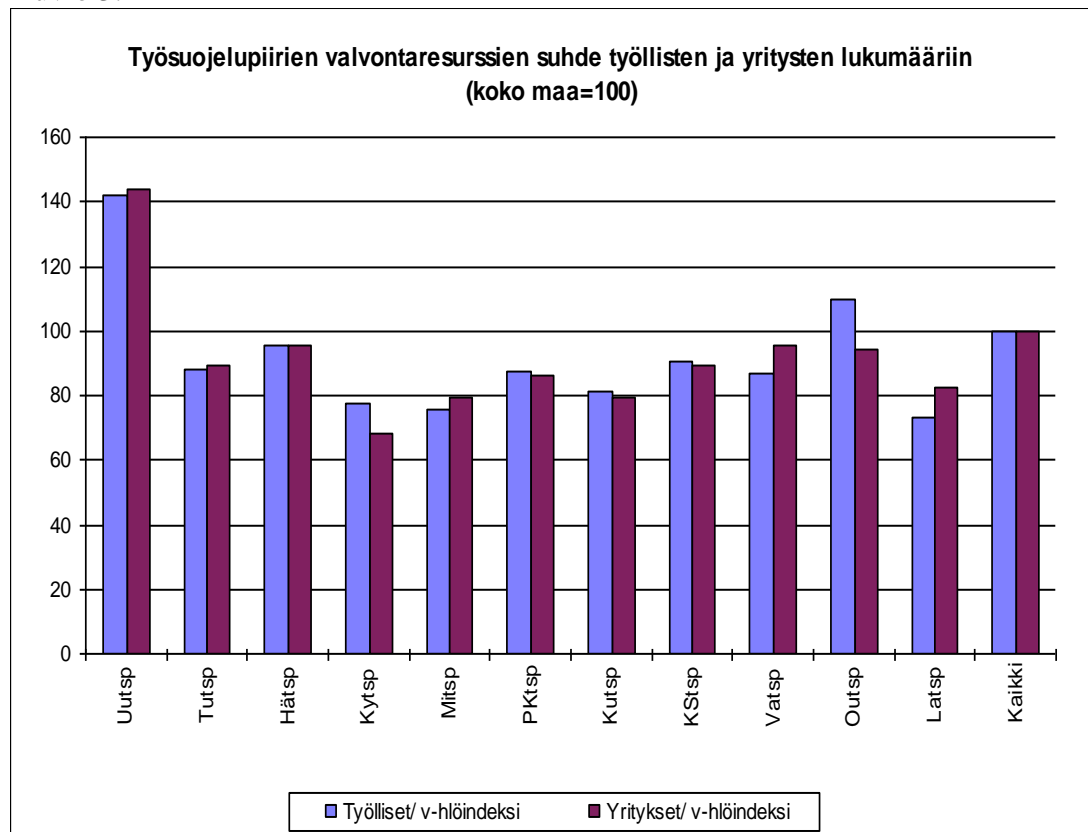
Näillä organisaatiomuutoksilla tehostettiin piirien resursseja ja valvontatoimintaa. Erityisesti kuntarakenteesta johtuen voimavarojen alueellinen jakautuma muuttui kuitenkin siten, että valvontahenkilöstön ja valvottavan työvoiman / työpaikkojen määrä ei kaikilta osin enää vastannut toisiaan.

2.5 Piirihallinnon voimavarat 1999

Työllisten ja yritysten määrä suhteessa valvontahenkilömäärään

Työllisiä valvontahenkilöä kohden on eniten Uudellamaalla ja Oulussa, joiden indeksiluvut ylittävät selvästi koko maan arvon (koko maa=100). Myös yritysten lukumäärää valvontahenkilöä kohden kuvaava indeksiluku on suurin Uudellamaalla, seuraavaksi suurin Hämeen ja Vaasan piireissä.

Kuvio 3:

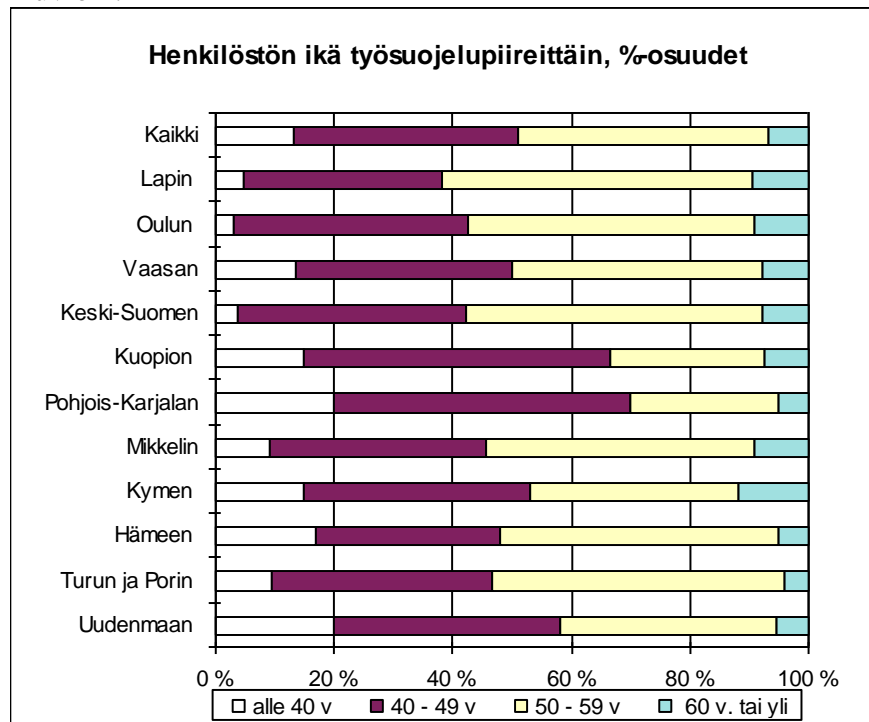

Pipaan 7 htv poistettu Hätsp:sta ja työsuhdetieto palvelupuhelimen osuus 2 htv Tutsp:sta. Kausiraportti 1/98. Absoluuttiset luvut, ks. liitetaulu 2.

Henkilöstön ikärakenne (joulukuu 1998)

Henkilöstövoimavarojen käytön jatkuvuuden ja organisaation toimivuuden kannalta olisi ihanteellista, jos henkilöitä olisi eri ikäluokissa suurin piirtein yhtä paljon. Työsuojeluhallinnon henkilöstörakenne on kuitenkin eri syistä vuosien aikana selvästi vinoutunut, koska ikäluokat 40 vuodesta ylöspäin ovat ylliedustettuina.

Kuvio 4:

Absoluuttiset luvut, ks. liitetaulu 3

2.6 Toimipisteiden määrä

Työsuojelupiirien päätoimipaikkoja ja sivutoimipisteitä oli vuonna 1998 seuraavasti (sivutoimipisteet koon mukaan):

Piiri	Päätoimi- paikka Lkm	Sivutoimipisteet koon mukaan				Yhteensä
		1 henkilö	2-3 henkilöä	4-6 henkilöä	7 henkilöä tai enemmän	
Uutsp	1	1	1	1		4
Tutsp	1	8		2	1	12
Hätsp	1	3	2	2	1	9
Kytsp	1	1			1	3
Mitsp	1	3	1			5
Kutsp	1	4	1			6
P-Ktsp	1	4				5
K-Stsp	1	2	1			4
Vatsp	1	1	3	2	2	9
Outsp	1	7	2			10
Latsp	1	4		1		6
Yhteensä	11	38	11	8	5	73

Lähde: Kuka mitä työsuojeluhallinnossa 1998.

2.7 Hallinnon uudet tehtävät

Viime vuosina piirihallinnon tehtäviä ovat lisänneet mm. uudet työpaikkavalvonnan sekä ohjauksen ja neuvonnan tehtävät, kuten markkinoilla olevien koneiden, laitteiden, henkilönsuojainten ja kemikaalien valvonta, tehostettu maantieliikenteen kuljettajien ajo- ja lepoaikojen valvonta, eräät työsuhdelainsäädännön muutokset sekä eräät rikoslain uudistuksen myötä tulleet tehtävät, kuten syrjinnän kieltä. Henkisen hyvinvoinnin lisäämiseen liittyvät tehtävät sekä työaikojen tehostettu valvonta ovat esimerkkejä tehtävien kasvusta.

Työsuojelupiirien valvontatehtäviä entisestään lisäävät mm. tupakkalain muutos ja työsopimuslain muutos. Euroopan unionin jäsenyydestä seuranneet velvoitteet ovat kohdistuneet sekä tehtäviin että valvonnan sisältöön.

Työvoimapaalvelulain muutoksella työsuojeluviranomaisten valvontaan on tullut yksityisen työllistyksen valvonta kokonaisuudessaan.

Uudet tehtävät kuormittavat tasaisesti kaikkia piirejä, ellei niitä keskitetä jonkin yksikön vastuulle.

3. Tilanne eräissä Euroopan maissa

Työryhmän käytössä oli Ruotsin työsuojeluhallituksessa laadittu voimavarojen jakoasiakirja Principer för dimensionering och fördelning 22.2.1991. Tässä asiakirjassa voimavarojen jaon tärkein osatekijä oli tapaturmien määrä (painoarvo 0,6), jota on täydennetty tarkastusten peittoasteella (0,2), työpaikkojen määrällä (0,1) ja työntekijöiden määrällä (0,1). Tätä on sitten täydennetty mm. tapaturmien vaikeusasteella, työterveyshuollon saavutettavuudella ja hallinnon laajuudella (suhteellisesti arvioituna pienempi piiri tarvitsee enemmän hallintohenkilöstöä kuin isompi piiri).

Eräiden muiden Euroopan maiden tilanne on työryhmän käsityksen mukaan niin monimuotoinen, että yhteismitallista vertailua maiden välillä on mahdotonta tehdä. Eri maissa hallinnon rakenteet ja työsuojeluviranomaisen valvottavaksi määrätty asioiden joukko vaihtelee huomattavasti.

Esimerkiksi joissakin maissa viranomaisten toimivalta ja tehtävät on ahtaasti rajattu vain normien minimitasen noudattamisen valvontaan. Ohjaukseen, neuvontaan jne. työsuojelun kehittämiseen osallistuvat monet muut organisaatiot, kuten vakuutusyhtiöt. Esim. Alankomaissa viranomaisten neuvontaa on voimakkaasti vähennetty sillä perusteella, että suurehkojen yritysten on käytettävä yrityksen ulkopuolisten asiantuntijoiden palveluja. USA:ssa taas neuvonta on kielletty tarkastuskäynnin yhteydessä. Joissakin maissa viranomaistehtävät ja toimintatapa taas kattavat huomattavan laajan alueen työmarkkinoiden ja sosiaalipolitiikan kentästä. Erityistä tukea on suunnattu pk-yritysten avustamiseen.

Eräissä maissa viranomaisvalvonta noudattaa valtakunnallista ja / tai alueellista työnjakoa (esim. Italia ja Yhdistynyt Kuningaskunta). Mallista riippumatta kunkin maan lainsäädäntö viimekädessä määrittää valvonnassa käytettävän keinovalikoiman. Toimintatapojen avoimuus - tavoitteinen ja menettelytapoineen - on ongelmien tunnistamiskyvyn ja hallinnan ohella valvontatyön tärkeä peruspilari.

Työsuojelun viranomaisvalvonnan resurssit eräissä Euroopan maissa vv.1995-97.

A. maa	B. väestö (milj.as.)	C. työllinen työvoima (milj.)	D. työsuojeluvalvonnassa, henkilömäärä	E. esikunta, henkilömäärä	F. työntekijää / tarkastaja
Suomi	5,1	2,1	430	80	4 900
Alankomaat	15,4	6,6	400	130	16 500
Belgia	10,1	3,8	270	50	14 100
Espanja	39,2	12	636 (+ 795) ¹	80	8 400
Irlanti	3,6	1,3	55		33 000
Islanti	0,27	0,14	32	25	4 400
Itävalta	8	3,7	315	125	11 700
Kreikka	10,4	3,8	665		5 700
Norja	4,3	2,1	400	150	5 300
Portugal	9,9	4,5	320	700	11 000
Ranska	58	22,1	426 + 2060 ²		10 700
Ruotsi	8,8	4	520	250	10 500
Saksa	81,5	36	3900 + 2900 ³		9200 / 5 300
Sveitsi	6,9	3,8	250		15 000
Tanska	5,2	2,6	460	250	5 700
Yhdistynyt Kuningaskunta	58,5	25,3	4070 ⁴		6 200

Lähteet: Eurostat, SLIC, Vogel

Kansainvälisen työjärjestön käsityksen mukaan työsuojelutyössä pitäisi olla valtakunnan tasolla noin 1 % työvoiman määrästä. Tämä sisältää työpaikkojen oman työsuojeluhenkilöstön, valvontavirkamiehet, työterveyshuollon jne.

Valvontatyössä pitäisi olla virkamiehiä noin 1 % edellisten määrästä eli noin 0,01 % työvoimasta. Heidän lisäksi tulisi olla tarvittava määrä toimistohenkilökuntaa, kouluttajia, tiedottajia, erikoisasiantuntijoita jne. (Jukka Takala / ILO)

Kansainvälisen työjärjestön ilmaisemana tavoitteena on, että työpaikat tarkastettaisiin viranomaisvoimin kerran vuodessa. Useimmissa maissa tavoitteen saavuttamiseksi ei kuitenkaan ole osoitettu läheskään riittäviä voimavaroja. Eri maissa onkin laadittu menettelytapoja mm. tarkastettavien työpaikkojen tärkeysjärjestyksestä.

¹ inspectors (+ controllers)

² ministeriön tarkastajat + social security inspectors

³ ministeriön + Berufsgenossenschaft'in tarkastajat

⁴ inspectors, professional or specialist staff, other staff

4. Aiempia selvityksiä ja kannanottoja

Selvityksiä

Työryhmä on työnsä kuluessa tutustunut seuraaviin aiempiin selvityksiin:

Työsuojeluhallitus asetti 25.1.1988 osastopäällikkö Raimo Peltosen johdolla työryhmän selvittämään mm. piirihallinnon valvontavaimavarojen määrällistä tarvetta ja sijaintia alueellisesti. Työryhmä esitti silloisen piirijaon puitteissa henkilökunnan sijoittamista 23:een toimipisteeseen. Työryhmä käytti keskeisinä jakokriteereinään vaarallisten toimialojen (teollisuus & rakentaminen) työpaikkoja, valvontakäyntien määrän tavoitetta toimialoittain sekä henkilöstön peruskoulutuksen tasoa ja henkilöstön määrää yksiköittäin.

Työsuojeluhallitus asetti 6.2.1992 vanhempi insinööri Hannu Mäkisen johdolla työryhmän selvittämään mm. työsuojelupiirien henkilöstön määrää ja sijaintia. Henkilöstön määrän piireissä työryhmä näki koostuvan kolmesta osasta:

- piirin olemassaolo sinänsä edellyttää tiettyä perusvahvuutta (jopa 7 henkilöä),
- piirin toimintaympäristöstä määräytyvästä osasta, joka koostuu piirin alueen työvoiman määrästä, ongelmallisten (vaarallisten) toimialojen suhteellisesta osuudesta sekä eräistä piirikohtaisista, erityisistä tekijöistä (alueen laajuus yms.),
- keskeisten tulosalueiden projektien ja hallinnon yhteiseen toimintaan osallistumisen vaatimasta osasta.

Henkilöstön sijaintia vm. työryhmä tarkasteli siitä näkökulmasta, että pitäisikö henkilöstö sijoittaa yhteen paikkaan vai hajauttaa eri puolille piiriä.

Kannanottoja

Eduskunta hyväksyi valtion vuoden 1998 talousarvioon valtiovarainvaliokunnan lausuman, jossa viimeaikaisiin työelämän muutoksiin viitaten valiokunta piti tärkeänä, että työsuojeluhallinnon asiakaspalvelusta ja valvonnasta vastaavien työsuojelupiirien toimintaedellytykset turvataan lähivuosina koko maassa. Resurssit on kohdennettava työsuojeluhallinnon sisällä oikeudenmukaisesti sellaisille alueille, joissa asiakaspalvelun kysyntää ja valvonnan tarvetta eniten esiintyy. Työsuojelupiireille on turvattava uuden henkilökunnan rekrytointimahdollisuus.

Valtiontilintarkastajat ovat kertomuksessaan vuodelta 1997 kiinnittäneet huomiota mm. työsuojeluhallinnon sisäisessä tehtävänjaossa viime vuosina tapahtuneisiin muutoksiin ja piirihallinnon voimavaroihin. Työsuojelupiirien resurssien määrän tulisi olla suhteutettu piirin alueen palkansaajien määrään ja elinkeinoelämän rakenteeseen. Erityisesti Uudenmaan nykyinen resurssitilanne poikkeaa tässä suhteessa muusta maasta. Valtiontilintarkastajat katsovat, että työsuojelupiirien voimavarojen jakoperusteet on uudistettava esitettyjen periaatteiden mukaisesti.

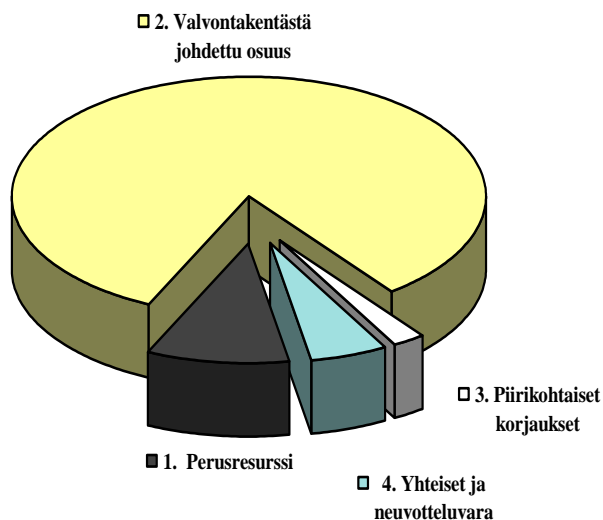
OSA II: TYÖRYHMÄN EHDOTUKSET

5. Arviointiperusteet

Piirien voimavaroja on työryhmän käsityksen mukaan tarkoituksenmukaista käsitellä määrärahaosuuksina eli markkoina. Miljoona markkaa vastaa seuraavissa tarkasteluissa ja esimerkeissä noin viittä henkilötyövuotta.

Työryhmä on jakanut piirien voimavarat seuraaviin osiin:

1. perusresurssi (kohta 5.1),
2. valvontakentästä johdettu osuus (kohta 5.2),
3. piirikohtaiset korjaukset (kohta 5.3), sekä
4. yhteinen + neuvotteluvara yms (kohdat 5.4 ja 7).

5.1 Perusresurssi

Työryhmä esittää, että jokaisen piirin perusvoimavaraksi varataan 1 milj. mk. Vähintään se tarvitaan jokaisessa yksikössä hallinnollisia tehtäviä hoitavien johdon, lakimiehen, toimistosihteerin jne. palkkaamiseen (muu osa hallinto- ja tukiresursseista jaetaan valvontakentän koon mukaan kohdassa 5.2). Tällä toimenpiteellä tasataan myös hieman hallinnon peruskustannuksia isojen ja pienten piirien välillä.

5.2 Valvontakentästä määräytyvä resurssi

Työryhmä esittää, että tärkein piirin voimavarojen arviointiperuste on valvontakentästä määräytyvä resurssiosuus.

Työryhmässä on valvontakenttää kuvaavista tunnusluvuista käsitelty mm. valvontakohteiden ja yritysten määrää, työllisten sekä työvoiman määrää, tapaturmien, ammattitautien, sairauspoissaolopäivien jne. määrää ja niiden aluellisia osuuksia. Periaatteessa tunnusluvuista voitaisiin valita pääkriteeri monellakin eri perusteella.

Työryhmä on päättänyt muodostaa osin samaa asiaa kuvaavista tunnusluvuista kolmen piirikohtaisen tekijän, eli työllisten määrän, yritysten määrän ja työoloja kuvaavan tekijän yhdistelmän. Työoloja kuvaava tekijä muodostuu puolestaan ammattitaukeista, tapaturmista ja sairauspoissaolopäivistä.

Piirin työlliset (hlö / %) Paino 0,34	+	Piirin yritykset (kpl / %) Paino 0,33	+	Piirin työolot Paino 0,33 - ammattitaudit, kpl / % (0,33) - työtapaturmat, kpl / % (0,34) - sairauspoissaolot, pv / % (0,33)
---	---	---	---	---

Kukin työsuojelupiirikohtainen tilastoluku muodostaa kolmasosan piirin voimavarojen osuudesta. Samoin työolotekijässä kukin osatekijä on kolmanneksen arvoinen.

Kunakin vuonna tulossopimusten valmistelun yhteydessä tulee arvioitavaksi painotusten suuruus.

5.3 Piirikohtaiset korjaukset

Työryhmä käsitteli tässä kohdassa sellaisia tekijöitä, jotka mahdollisesti on otettava huomioon vuosittaista resurssitarvetta arvioitaessa. Työryhmä määritteli tekijän olennaiseksi tai muutoin piirin kannalta merkittäväksi, jos sen arvioitu vaikutus ylittää 0,5 - 1 henkilötyövuotta (1 htv vastaa noin 0,2 mmk). Mikäli arvio perustuu laskelmiin saattaa korjaava tekijä olla pienempikin.

Työryhmä katsoi, että olennaisia, merkittäviä voimavaratarvetta vähentäviä tekijöitä ei ole tällä hetkellä.

Seuraavassa luettelossa esitetään tarkastelun kohteena olleita tekijöitä sekä niiden arviointiperusteita. Ei vaikuttavien tekijöiden huomiotta jättämisen perusteluna on yleensä se, että tekijä ei vaikuta piirien välisiin suhteisiin niin paljon, että se olisi otettava erityisesti huomioon.

Olennaiset, alueelliset /maantieteelliset tekijät

Alue / pinta-ala

Maantieteellisesti suuren alueen valvonnassa matkakulut tarkastusta kohden nousevat (kustannusnäkökulma). Suurella alueella piirin työpaikkavalvonnan saavutettavuus on pienempi kuin pienellä alueella (ajankäytön näkökulma), tosin pääkaupunkiseutu muodostaa tästä mm. ruuhkaisuuden vuoksi poikkeuksen. Oulun työsuojelupiirin alue kattaa 18 % Suomen pinta-alasta ja Lapin 29 %. Kummallekin arvioidaan lisätarpeeksi 200 000 mk.

Etäisyys Helsingistä ja Tampereesta

Keskimääräistä suurempi etäisyys yllämainituista paikkakunnista aiheuttaa matkustamisessa lisäkustannuksia. Lisätarpeeksi on laskettu Oulun työsuojelupiirin osalta 100 x 1500 mk (matkojen lukumäärä vuodessa kertaa tavallisen matkan ja lentomatkan erotus) eli 150 000. Lisätarve on Lapin työsuojelupiirille 75 000 mk ja Pohjois-Karjalan työsuojelupiirille 50 000 mk.

Tämä tekijä koskee myös muutamaa muuta piiriä, mutta työryhmän käsityksen mukaan siitä johtuva rahamäärä on niin pieni, että sitä ei tässä tarkastelussa oteta niiden kohdalla huomioon.

Kylmäalueenlisä

Tästä tekijästä aiheutuu Lapin työsuojelupiirille 150 000 mk:n lisämeno, joka perustuu palkkatiedoista saatuun laskelmaan.

Vuokrataso toimitiloissa

Uudenmaan työsuojelupiirin voimavaratarpeen lisäykseksi on laskettu 500 000 mk. Ks. liitetäulu 5, jonka tärkein informaatio on vuokrien suhteissa eikä niinkään absoluuttisissa luvuissa.

Kaksikielisyys & monikulttuurisuus

Ruotsinkielisen aineiston tuottamisen lisätarpeeksi arvioidaan Uudellamaalla, Turussa ja Porissa sekä Vaasassa 50 000 mk kussakin.

Uudellamaalla arvioidaan monikulttuurisuudesta nousevan lisätarpeen olevan 50 000 mk.

Ahvenanmaa

Turun ja Porin työsuojelupiiri vastaa Ahvenanmaan maakunnasta. Erityisongelmina ovat etäisyys meren ja huonojen yhteyksien takana, täysi ruotsinkielisyys, mantereesta poikkeava kulttuuri myös työelämässä, heikko palkkatyövoiman järjestäytyminen jne. Arvioitu lisätarve (0,8 htv) 160 000 mk.

Tapaturmataajuus

Tapaturmataajuus vaihtelee piireittäin jonkin verran. Otettu huomioon työolotekijässä.

Olennaiset, toiminnasta johtuvat tekijät

Merenkulku & satama & transitoliikenne

Toisten piirien alueella suoritettavaan valvontaan, kolmansien maiden välisen liikenteen valvontaan sekä ennakkovalvontaan pidetään yllä asiantuntemusta, jonka palkkaamisesta aiheutuu lisäkuluja. Lisätarpeeksi arvioitiin Uudellamaalla 200 000 mk sekä Turussa ja Porissa, Kymessä ja Oulussa kussakin 100 000 mk.

Valtakunnallinen toiminta

Uudenmaan työsuojelupiiri toimii useammin kuin muut piirit mm. ulkomaisten vieraiden isäntänä ja tutustumiskohteena, valtakunnallisten järjestöjen ja sidosryhmien palvelutarpeiden tyydyttäjänä, julkishallinnon työryhmissä jne. Arvion mukaan piiri saa tästä toiminnasta myös hyötyä, joten tässä tarkastelussa piiriä ei hyvitetä.

Toimipisteiden määrä piirissä

Työryhmä ei pidä tekijää resurssia lisäävänä tässä tarkastelussa. Ks. kohta 2.5. Piirien tehtävänä on arvioida henkilöstön tarkoituksenmukainen, alueellinen sijoittelu toimintympäristönsä perusteella..

Tuotevalvonta

Tuotevalvonta kuuluu työpaikkavalvonnan osana kaikille piireille. Maahantuonnin ja myynnin keskittymisen vuoksi työryhmä arvioi Uudenmaan lisätarpeen olevan 200 000 mk koneiden, suojainten, kemikaalien tuotevalvontaan, maahantuojien valvontaan, sekä näyttelytoiminnan valvontaan.

Palkkaustaso ja koulutustaso

Työryhmä ei pidä tekijää resurssia lisäävänä tässä tarkastelussa, koska asia liittyy piirien johtamiseen. Piirien tulee itse arvioida henkilöstön palkkaus- ja koulutusrakenteensa toimintaympäristönsä perusteella.

Tekijät, joilla ei ole vaikutusta

Kalleusluokat 1. ja 2.

Piirien välistä oleellista eroa ei ole.

Toimialojen suhteet piireittäin

Toimialojen suhteellinen osuus vaihtelee muutaman prosenttiyksikön piireittäin. Tästä ei aiheudu lisävoimavaratarvetta, mutta toimialojen vaikutus tulee välillisesti mukaan työolotekijässä. Vrt. liite 4.

Muuttovoitto

Koskee lähinnä Uudenmaan työsuojelupiiriä mutta tilastojen valmistumisen nopeatuessa tästä ei synny korvattavaa.

Asiakasaloitteiset palvelut

Otetaan huomioon työllisten kautta tässä tarkastelussa.

Yhteenvedo piirikohtaisista korjauksista

Tekijä	Olellainen /epäolellainen	Arvioitu /mitattu	Koskee	Arvo (mk)
Ahvenanmaa	o	a	Tu	160 000
alue / pinta-ala	o	m	Ou La	200 000 200 000
asiakasaloitteiset palvelut	e	a	kaikki	-
etäisyys Hki & Tre	o	m	Ou La PK	150 000 75 000 50 000
kaksikielisyys/ monikulttuurisuus	o	a	Uu Tu Va	100 000 50 000 50 000
kalleusluokka	e	m	kaikki	-
kylmäalueenlisä	o	m	La	150 000
merenkulku, satama, transitoliikenne	o	a	Uu Tu Ky Ou	200 000 100 000 100 000 100 000
muuttovoitto	o	m	Uu	-
palkkaustaso ja koulutustaso	o	a	kaikki	-
tapaturmataajuus korkea	o	m	Tu, Hä, Ky, Ku	-
toimialojen suhteet	e	m	kaikki	-
toimipisteiden lukumäärä	o	m	Tu, Hä Va, Ou	-
tuotevalvonta	o	a	Uu	200 000
valtakunnallinen toiminta	o	a	Uu	-
vuokrataso	o	m	Uu	500 000

(summa 2 385 000)

5.4 Erityistehtävät

Työsuojelupiireille esimerkiksi tulossopimusten yhteydessä erikseen annettujen valtakunnallisten erityistehtävien vaatimat voimavarat mitoitetaan näiden tukitehtävien palvelukysynnän mukaan.

Tukitehtäviä ovat tällä hetkellä maksuliikkeen ja kirjanpidon sekä henkilöstöhallinnon tukitehtävien ja tietohallintotukitehtävien hoitaminen piirien palvelukeskuksessa, Pipassa (Hämeen työsuojelupiiri), Työsuhdetietopalvelupuhelimen hoitaminen (Turun ja Porin työsuojelupiiri) sekä valtakunnallisen työsuojelunäyttelyn hoitaminen (Hämeen työsuojelupiiri).

6. Sovellettavat periaatteet

Työryhmä ehdottaa, että

- toimenpiteet mitoitetaan vuosittain luonnollisen poistuman kautta syntyvään palkkasäästöön ja sen uudelleensuuntaamiseen,
- toimenpiteitä ei lähtökohtaisesti mitoiteta lisärahoituksen varaan, sekä että
- muutosten toteuttamisessa muutoin sovelletaan seuraavia periaatteita:

Vuosittaiset tarkastelut

Tulosohjauskierrosta valmisteltaessa arvioidaan yhteisesti valvontakentästä määräytyvää voimavaraa (kohta 5.2) ja piirikohtaisia korjauksia (kohta 5.3).

Arvioinnin perusteella vuosittain tehtävät mahdolliset muutokset mitoitetaan niin, että piirien toiminnan ennustettavuus ja vakaus säilyy.

Nykyisen henkilöstön asema

Muutoksen lähtökohtana on luonnollinen poistuma, jonka mukaisesti toimenpiteet ja toteuttamisaikataulu mitoitetaan. Palveluksessa olevan henkilökunnan palvelussuhteet pysyvät muuttumattomina. Lomautuksia tai irtisanomisia ei käytetä sopeuttamiskeinona. Ketään ei siirretä piiristä toiseen vastoin tahtoaan.

Työsuojelupiirien toimintakyvyn turvaaminen

Henkilöstön ikärakenteesta johtuen luonnollinen poistuma saattaa hetkellisesti kohdistua yksipuolisesti. Työsuojelupiirien toimintakyky on varmistettava koko maassa siten, että toimenpiteitä ei kohdisteta yksipuolisesti yhteen piiriin / muutamiin piireihin.

Piireille pyritään turvaamaan mahdollisuus hankkia kohtuullisin aikavälein uutta henkilöstöä. Erityisesti tässä yhteydessä voitaisiin apuna käyttää osa-aikaeläkkeelle siirtymisistä vapautuvia voimavaroja.

Ikäohjelman periaatteet

Ikääntyvän henkilöstön työ- ja toimintakyvyn ylläpitämiseksi pyritään järjestelyihin, jotka keventävät ikääntyneiden henkilöiden työkuormitusta ja estävät ennenaikaista eläköitymistä. Toisaalta voidaan käyttää hyväksi esim. osa-aikaisuudesta syntyviä säästöjä uuden henkilökunnan hankkimiseen. Samalla huolehditaan kokemuspääoman siirrosta uudelle työntekijälle.

Yhteistoiminta henkilöstön kanssa

Voimavarojen jako toteutetaan yhteistoiminnassa henkilöstön kanssa. Vuosittaiset muutokset käsitellään yhteistoiminnassa henkilöstön kanssa sekä piireissä että valtakunnallisesti siten, kuin siitä on sovittu.

Kannusteita henkilöstön vapaaehtoiseen siirtymiseen piiristä toiseen

Henkilöstöä on tarpeen kannustaa siirtymään sinne, missä on suurin tarve, esimerkiksi projektikohtaisesti tai pysyvämmiin. Kannustimina voidaan käyttää virkaehtolainsäädännön mukaisia taloudellisia kannustimia, erityistehtäviä, lisäkoulutusta tms.

Työryhmän esittämää muutosta tarkastellaan konkreettisemmin kohdassa 8.

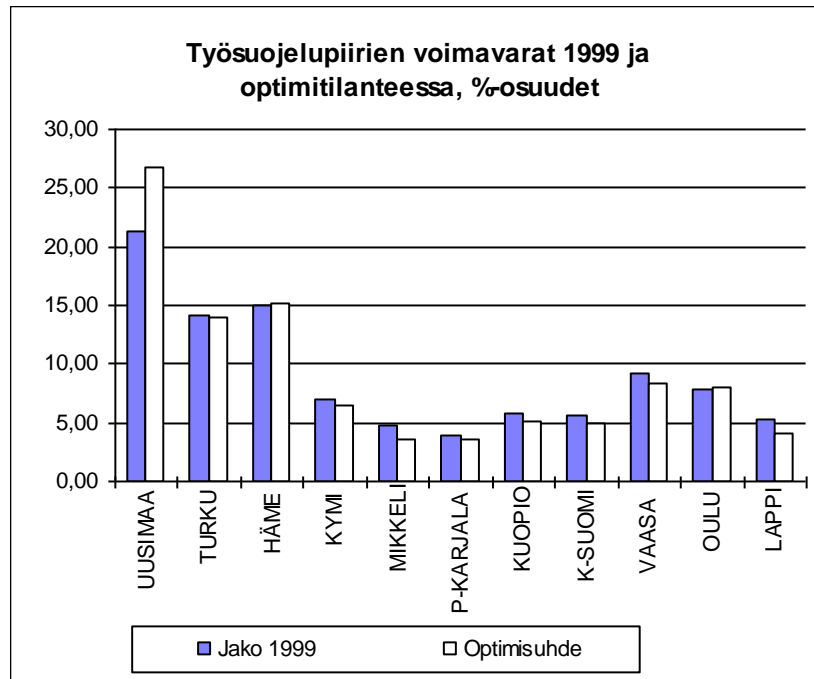
7. Voimavarojen jako lähivuosina

Työryhmä esittää, että edellä esitetyt jakokriteerit otetaan huomioon vuosittain päätettäessä työsuojelupiirien voimavarojen jaosta. Työsuojelupiirien toimintaan vuosittain talousarviossa osoitettava määräraha ehdotetaan tämän mukaisesti jaettavaksi seuraaviin osiin:

Kehys	(1000 mk)	111 680	100,00
Varaukset yhteensä		17 762	
- Piirien yhteiset		3 900	3,49
- Perusresurssiosuus		11 000	9,85
- Kustannustasokorjaukset		2 385	2,14
- Neuvotteluvara		477	0,43
Jää jaettavaksi piireille (=valvontak. johd. resurssi)		93 918	84,10

Kehys on edellä oletettu vuoden 1999 kehyksen suuruiseksi. Valvontakentästä määräytyvä resurssiosuus olisi siten noin 84 %, perusresurssiosuus noin 10 % sekä piirikohtainen korjaus noin 2 %. Lisäksi varataan ns. jakamatonta neuvotteluvaraa kunakin vuonna erikseen päätettävä määrä. Tekijöiden painosuhteilla optimaalinen määrärahojen jakosuhte muodostuu seuraavaksi (tarkempi laskelma liitetaulussa 6):

Kuvio 5:

Valituilla jakokriteereillä voimavarojen lisäystarvetta on erityisesti Uudenmaan työsuojelupiirissä. Myös Oulun työsuojelupiirin voimavaroja olisi jonkin verran lisättävä ja Hämeen osuus säilyisi suurin piirtein ennallaan. Näillä kriteereillä muut piirit olisivat voimavarojen luovuttajia.

8. Nykytilasta optimitavoitteeseen

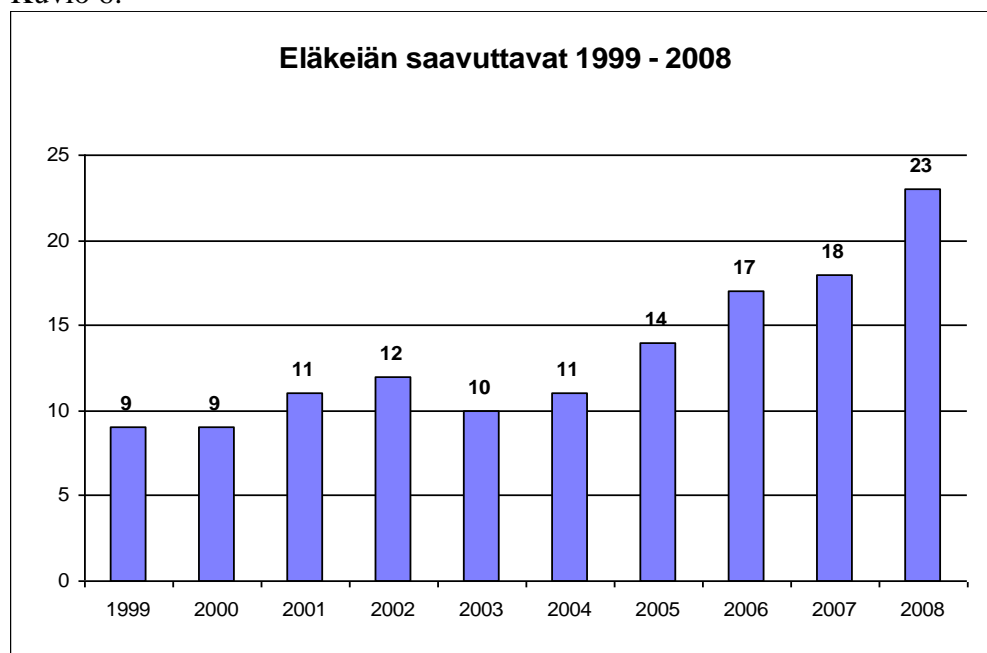
Muutosten toteuttaminen työryhmän esittämällä tavalla voidaan tehdä vain pitkän ajan (5-7 v.) kuluessa, koska esimerkiksi Uudenmaan työsuojelupiirin voimavarojen vaje on noin 5 mmk. Näin suurta muutosta ei voida työryhmän käsityksen mukaan toteuttaa yhdessä eikä kahdessaakaan vuodessa.

Työryhmä ehdottaa, että voimavarojen muutokset toteutetaan kohdassa 6 esitettyjen periaatteiden mukaan. Luonnollisena poistumana työryhmä pitää lähinnä eläkkeelle siirtymistä, mikä voidaan henkilöstötilastoista ennakoida. Vaikka muunkaltainen henkilöstön vaihtuvuus onkin ollut viime vuosina vähäistä, senkin vaikutus tulisi piirikohtaisesti ottaa huomioon muutoksia suunniteltaessa.

Lisäksi tulisi ottaa huomioon osa-aikaeläkkeelle siirtyvistä kertyvä palkkasäästö. Näiden määrää ei ole tässä kuitenkaan arvioitu. Asia kuuluneekin piirien kanssa valmisteltavaan henkilöstöstrategiaan.

Työryhmä on selvittänyt eläkeikään (63 v.) tulevan henkilöstön määrän:

Kuvio 6:

Absoluuttiset luvut, ks. liitetaulu 8

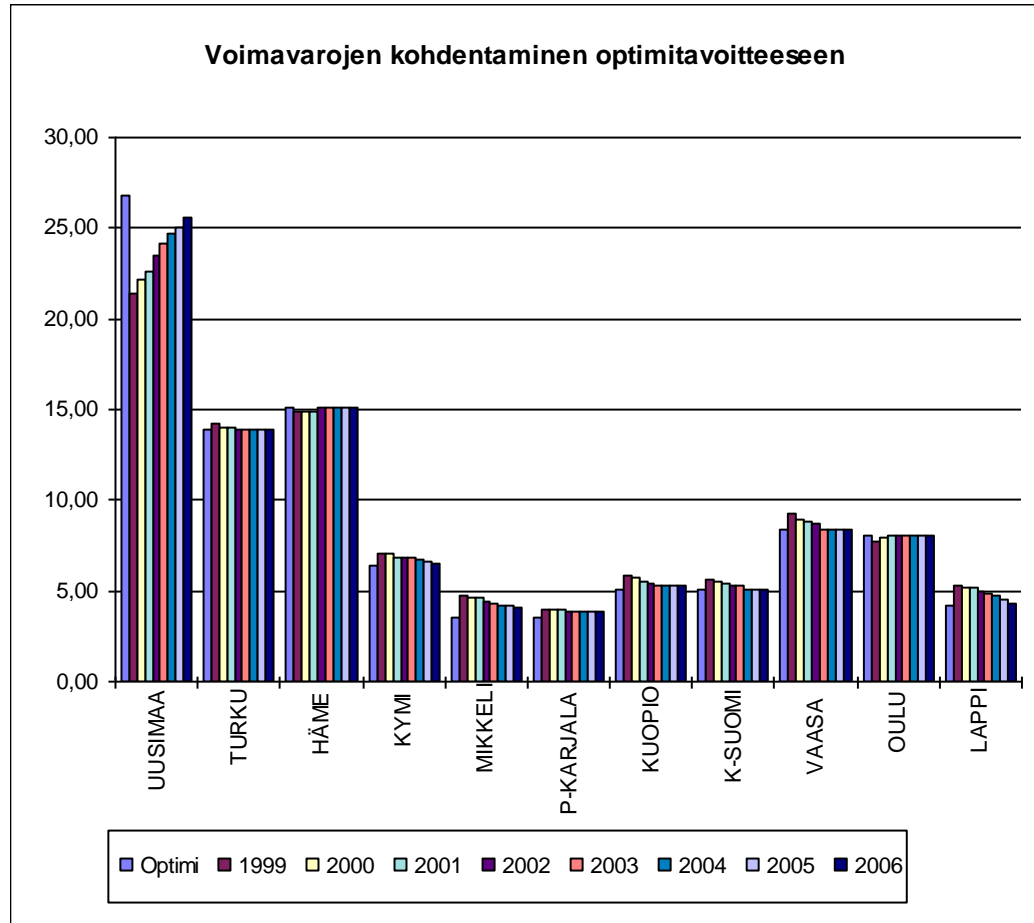
Eläkeiän (63 v.) saavuttaa aikavälillä 1999 - 2008 vuosittain noin 13 henkilöä. Eläkeiän arvioinnissa ei ole otettu huomioon yksilökohtaista eläkeiän porrastusta.

Muutosten lähtökohtana on, että henkilö todella jää eläkkeelle saavutettuaan eläkeiän. Toisaalta eläkkeelle jääminen on aina työnantajan ja työntekijän välinen ratkaisu, jossa otetaan huomioon piirin henkilöstöpoliittisen tilanteen ohella myös henkilön oma tilanne.

Työryhmä on arvioinut, että yhden kokoaikaisen henkilön siirtymisestä kokonaan eläkkeelle vapautuu hallinnon käyttöön 150 000 - 250 000 mk vuodessa. Yhteensä vuositasolla on käytössä muutosten hoitamiseen näin ollen noin 2 mmk.

Työryhmä on tarkastellut alustavasti muutosten toteuttamismahdollisuuksia vuosittain seuraavasti (optimi on vasemmanpuoleinen pylväs kunkin piirin kohdalla):

Kuvio 7:

Tässä alustavassa tarkasteluvaihtoehdossa on laskettu eläketapahtumien sallimat muutokset (150 000 mk/eläketapahtuma) vuoteen 2006 asti ottaen alustavasti huomioon henkilöstöpoliittisia varauksia. Laskelmien mukaan optimitavoite saavutetaan pääosassa piirejä.

Liitteet

Liitetaulu 1:

Väestön (15-74 v.), työllisten ja työvoiman suhteelliset osuudet työsuojelupiireissä 1998

	Väestö	Väestö, %	Työvoima	Työvoima, %	Työlliset	Työlliset, %
Uutsp	1 031 400	27	724 600	29	669 800	30
Tutsp x)	533 600	14	349 300	14	312 600	14
Hätsp	607 800	16	391 800	16	345 300	16
Kytsp	249 800	6	153 400	6	133 100	6
Mitsp	129 200	3	75 300	3	65 200	3
PKtsp	130 600	3	76 600	3	65 100	3
Kutsp	192 500	5	112 200	4	95 700	4
KStsp	195 100	5	119 400	5	101 300	5
Vatsp	325 300	8	206 600	8	186 100	8
Outsp	332 900	9	209 200	8	176 500	8
Latsp	149 400	4	88 900	4	71 300	3
KOKO MAA	3 877 600	100	2 507 300	100	2 222 000	100

x) ml. Ahvenanmaa

Liitetaulu 2:

Piirin valvontaresurssien suhde työllisten ja yritysten lukumääriin

Piiri	Htv:t 1999 x)	Väh. perus- resurssi	Valvonta- resurssi	Työlliset 1998	Työlliset/ v-henkilö	Työlliset/ v-hlöindeksi	Yritykset 98 kpl	Yritykset/ v-henkilö	Yritykset/ v-hlöindeksi
Uutsp	86,5	4	82,5	669 800	8 119	142	76 341	925	144
Tutsp	66	4	62	312 600	5 042	88	35 651	575	90
Hätsp	67	4	63	345 300	5 481	96	38 662	614	96
Kytsp	34	4	30	133 100	4 437	77	13 174	439	68
Mitsp	19	4	15	65 200	4 347	76	7 632	509	79
PKtsp	17	4	13	65 100	5 008	87	7 224	556	86
Kutsp	24,5	4	20,5	95 700	4 668	81	10 438	509	79
KStsp	23,5	4	19,5	101 300	5 195	91	11 203	575	89
Vatsp	41,4	4	37,4	186 100	4 976	87	22 977	614	96
Outsp	32	4	28	176 500	6 304	110	16 915	604	94
Latsp	21	4	17	71 300	4 194	73	8 987	529	82
Kaikki	440,9	44	387,9	2 222 000	5 728	100	249 204	642	100

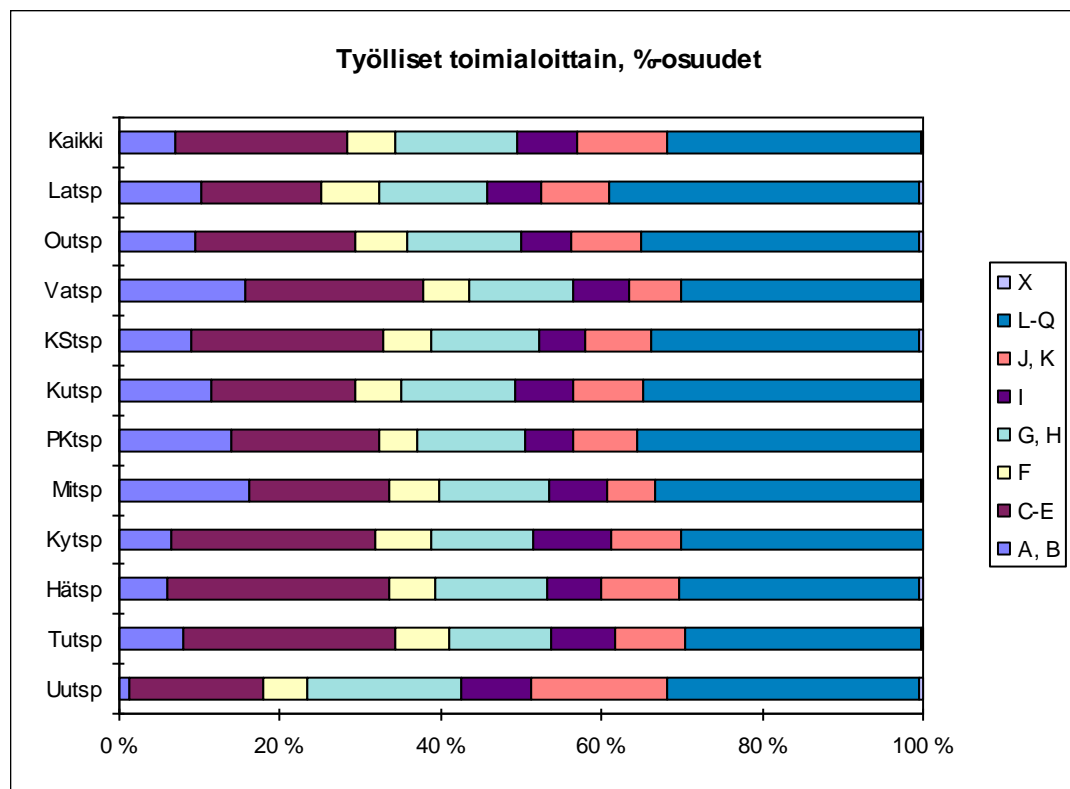
x) Pipan 7 htv poistettu Hätsp:sta ja työsuhtetieto palvelupuhelimen osuus 2 htv Tutsp:sta

Liitetaulu 3:

TS-PIIRIEN HENKILÖSTÖN IKÄJAKAUTUMA PIIREITTÄIN (joulukuu 1998)

	alle 40 v	40 - 49 v	50 - 59 v	yli 60 v	yht
Uusimaa	15	34	29	5	83
Turku ja Pori	2	25	35	3	65
Häme	9	23	36	4	72
Kymi	3	13	12	3	31
Mikkeli	1	8	9	2	20
Pohjois-Karjala	1	9	4	1	15
Kuopio	3	13	6	2	24
Keski-Suomi		9	12	2	23
Vaasa	5	16	22	4	47
Oulu	1	12	16	2	31
Lappi	1	7	11	2	21
Kaikki	41	169	192	30	432

Liitetaulu 4:

A, B maa-, metsä-, kalatalous (palkin vasen pää)

C-E teollisuus

F rakentaminen

G, H kauppa, majoitus-, ravitsemistoiminta

I kuljetus, varastointi, tietoliikenne

J,K rahoitus, kiinteistö-, vuokraus- ym. palvelut

L-Q julkinen hallinto, koulutus, terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut

X tuntematon (oikea)

Liitetaulu 5:

Toimistotilojen vuokrataso eri paikkakunnilla 1997

(Lähde: Liike - ja toimistotilojen vuokrat ja niiden kehitys, syksy 1997.
Kiinteistötalouden instituutti)

	Neliövuokra >500 m2 Mediaani	Vuokratason suhteellinen poikkeama
Helsinki, Siltasaari	66	1,4445
Turku >500 m2	48,6	1,0637
Tampere >500 m2	45,8	1,0024
Lappeenranta	44	0,9630
Mikkeli	44	0,9630
Joensuu	48	1,0505
Kuopio >200 m2	40,2	0,8798
Jyväskylä > 200 m2	40	0,8754
Vaasa	45	0,9849
Oulu >200	42	0,9192
Kemi	39	0,8536
Kaikki, ka	45,6909	1,0000

**Kuluttajahintaindeksi
98/07** (Lähde: TK, Astika)

	indeksi- luku	suht. ero
Uusimaa	103,2	1,0000
Etelä-Suomi	103,4	1,0019
Itä-Suomi	103	0,9981
Väli-Suomi	102,9	0,9971
Pohjois-Suomi	103,2	1,0000
Koko maa	103,2	1,0000

**LIITETAULU 6: TYÖSUOJELUPIIRIEN RESURSSIEN
OPTIMISUHDE**
Kehys 111 680 100,00

Varaukset yhteensä	17 762	
- Piirien yhteiset	3 900	3,49
- Perusresurssiosuus	11 000	9,85
- Kustannustasokorjaukset	2 385	2,14
- Neuvotteluvara	477	0,43
Jää jaettavaksi piireille (=valvontak. johd. resurssi)	93 918	84,10

PAINOKERTOIMET

Työlliset	Yritykset	Työolot	Summa
0,34	0,33	0,33	1,00
31 932	30 993	30 993	93 918

Perusresurssit ja valvontakentästä johdetut resurssit									Perus- resurssi	Perus- ja valvontak.	Olenneiset		Optimi- jako- suhde	Jako 1999	Muutos %-yksik- kää
	Työlliset 1998, kpl	Työlliset 1998, pros.	Mk- osuus	Yrityksiä 1998, kpl	Yrityksiä 1998, pros.	Mk- osuus	Työolot %-osuus	Mk- osuus	5 htv * 200 tmk	määr. resurssi, mk	taso- korjaukset 1 000 mk	Optimi- resurssi yht. 1000 mk	%	%	
UUSIMAA	669 800	30,14	9 626	76 341	30,63	9 494	24,55	7 609	1 000	27 729	1 000	28 729	26,77	21,36	5,41
TURKU	312 600	14,07	4 492	35 651	14,31	4 434	15,21	4 713	1 000	14 639	310	14 949	13,93	14,19	-0,26
HÄME	345 300	15,54	4 962	38 662	15,51	4 808	17,48	5 419	1 000	16 189		16 189	15,09	14,94	0,15
KYMI	133 100	5,99	1 913	13 174	5,29	1 638	7,21	2 233	1 000	6 784	100	6 884	6,42	7,02	-0,61
MIKKELI	65 200	2,93	937	7 632	3,06	949	3,00	929	1 000	3 815		3 815	3,56	4,74	-1,19
P-KARJALA	65 100	2,93	936	7 224	2,90	898	2,99	927	1 000	3 761	50	3 811	3,55	3,95	-0,40
KUOPIO	95 700	4,31	1 375	10 438	4,19	1 298	5,64	1 749	1 000	5 422		5 422	5,05	5,82	-0,77
K-SUOMI	101 300	4,56	1 456	11 203	4,50	1 393	4,98	1 543	1 000	5 392		5 392	5,02	5,67	-0,65
VAASA	186 100	8,38	2 674	22 977	9,22	2 858	7,87	2 440	1 000	8 972	50	9 022	8,41	9,24	-0,84
OULU	176 500	7,94	2 536	16 915	6,79	2 104	8,25	2 556	1 000	8 196	450	8 646	8,06	7,77	0,29
LAPPI	71 300	3,21	1 025	8 987	3,61	1 118	2,83	876	1 000	4 019	425	4 444	4,14	5,27	-1,13
KAIKKI	2 222 000	100,00	31 932	249 204	100,00	30 993	100,00	30 993	11 000	104 918	2 385	107 303	100,00	100,00	0,00

Liitetaulu 7: Työolotekijä

**TYÖLOTEKIJÖIDEN (AMMATTITAUDIT, TYÖPAIKKATAPATURMAT JA SAIRAUSPÄIVÄT)
SUHTEELLISET OSUUDET TS-PIIREITTÄIN 1997**

	Työolot painotettu %- osuus	Paino 1 0,34		Paino 2 0,33		Paino 3 0,33	
		Ammatti- taudit kpl	Ammatti- taudit pros.	Työpaikka- tapaturmat kpl	Työpaikka- tapaturmat pros.	Korvatut sairaus- pv-raha päivät -97 kpl	Korvatut sairaus- pv-raha päivät -97 pros.
Uutsp	24,55	1040	21,83	27648	27,76	2 675 579	24,15
Tutsp	15,21	700	14,69	16713	16,78	1 568 586	14,16
Hätsp	17,48	947	19,88	17000	17,07	1 709 736	15,43
Kytsp	7,21	335	7,03	7045	7,07	832 869	7,52
Mitsp	3,00	138	2,90	2504	2,51	396 829	3,58
PKtsp	2,99	133	2,79	2573	2,58	398 952	3,60
Kutsp	5,64	284	5,96	4778	4,80	682 684	6,16
KStsp	4,98	294	6,17	3751	3,77	549 318	4,96
Vatsp	7,87	365	7,66	8033	8,07	875 105	7,90
Outsp	8,25	423	8,88	6839	6,87	994 528	8,98
Latsp	2,83	105	2,20	2707	2,72	396 664	3,58
Kaikki	100,00	4764	100,00	99591	100,00	11 080 850	100,00

Työolot painotettu osuus, % = painokerroin 1 x %-osuus(ammattitaudit)+
painokerroin 2 x %-osuus(tp-tapaturmat)+ painokerroin 3 x %-osuus(sairauspäivärahapäivät)

Liitetaulu 8: Eläkeikään tulevat 1998 - 2014

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Uutsp	1	2		2	1		1	2	4	5	3	2	8	3	4	10	4
Tutsp		1	1	1	3	3	2	3	2	1	4	10	5	2	4	4	3
Hätsp			2	2	1		1	3	2	4	5	4	4	12	6	4	1
Kytsp		2		1			1	1	1	3	1	1	3	1	1		
Mitsp		1	1		1	1	1		2		2			2	1	1	1
PKtsp				1	1				2			1			1	2	1
Kutsp			1	1	1	1					2		1	1	2	2	2
KStsp			1	1	1		2		1	1	1	2		4		1	
Vatsp		1	2	1	1	2		2	2	2	3	2	7	1	2		
Outsp		1		1	1	1	1	2	1	2	1	1	3	3		1	2
Latsp		1	1		1	2	2	1			1		2	2	2		2
Kaikki	1	9	9	11	12	10	11	14	17	18	23	23	33	31	23	25	16

Liite 9:

Työsuojeluviranomaisten valvoma lainsäädäntö (huhtikuussa 1999)

Neuvoston asetus (ETY) n:o 3820/85 maantieliikennettä koskevan sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta

Neuvoston asetus (ETY) n:o 3821/85 tieliikenteen valvontalaitteista

1. Työsuojelun valvonta

L työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa 131/1973

A työsuojelun valvonnasta 954/1973

A virka- tai työsuhdetta vailla olevien työsuojelun valvonnasta 324/1978

2. Työturvallisuuslaki ja sen nojalla annetut valtioneuvoston päätökset

Työturvallisuuslaki 299/1958

A työturvallisuuslain ja työterveyshuoltolain soveltamisesta työturvallisuuslain 2 §:ssä tarkoitettuun työhön 475/1988

2 a. Alakohtaiset järjestysohjeet

VNp rakennustyön turvallisuudesta 629/1994

TMp rakennustyötä veden alla tekevän sukeltajan pätevyydestä 674/1996

TMp rakennustyömaiden henkilöstötiloista 977/1994

STMp työtelineiden ja putoamisen estävien suojarakenteiden käytöstä rakennustyössä 156/1998

VNp laivatyössä noudatettavista järjestysohjeista 418/1981

VNp alusten lastauksessa ja purkamisessa noudatettavista järjestysohjeista 449/1995

VNp alusten lastauksessa ja purkamisessa noudatettavien järjestysohjeiden soveltamisesta eräisiin satamiin 682/1986

VNp puunkorjuutyön järjestysohjeista 289/1986

TMp yhteydenpidosta puunkorjuutöissä 930/1994

VNp räjäytys- ja louhintatyön järjestysohjeista 410/1986

2 b. Koneet ja laitteet

VNp työssä käytettävien ajoneuvojen peruutushälyttimestä 847/1994

VNp työssä käytettävien koneiden ja muiden työvälineiden hankinnasta, turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta 856/98

VNp henkilönsuojaimista 1406/1993

VNp henkilönsuojainten valinnasta ja käytöstä työssä 1407/1993

VNp koneiden turvallisuudesta 1314/1994

VNp traktoreiden ETY-tyyppihyväksynnästä 1412/1993

STMp traktoreiden ETY-tyyppihyväksyntävaatimuksista 996/1997

VNp ETY-tyyppihyväksytyjen traktoreiden käytöstä vaarallisissa olosuhteissa 434/1997

TMp ETY-tyyppihyväksytyjen traktoreiden käytöstä vaarallisissa olosuhteissa annetun valtioneuvoston päätöksen soveltamisesta 1185/1995

VNp työturvallisuuslain soveltamisesta traktoreihin ja niiden tarkastukseen 128/1967

VNp työturvallisuuslain soveltamisesta yksiköysiratoihin ja niiden tarkastukseen 380/1968

VNp työturvallisuuslain soveltamisesta pulttipistooleihin ja niiden tarkastukseen 862/1997

VNp henkilökuljetuksiin käytettävistä rakennushisseistä ja niiden tarkastuksesta 982/1980

VNp työturvallisuuslain soveltamisesta riipputelineisiin ja niiden tarkastukseen 769/1982

VNp laserlaitteista ja niiden tarkastuksesta 472/1985

VNp suurtaajuuslaitteista ja niiden tarkastuksesta 473/1985

VNp henkilönostoista nosturilla 325/1986

2 c. Melu

VNp työntekijäin suojelusta työssä esiintyvän melun aiheuttamilta vaaroilta ja haitoilta 1404/1993

VNp rakennuskoneiden ja -laitteiden melupäästöjen rajoittamisesta ja määrittämisestä 994/1992

VNp ruohonleikkureiden melupäästöjen rajoittamisesta 995/1992

2 d. Kemikaalit

VNp bentseenille altistavasta työstä 355/1982

VNp lyijytyöstä 1154/1993

VNp asbestityöstä 1380/1994

TSHp asbestityötä tekevien lääkärintarkastuksista 205/1989

TSHp hyväksyttävistä asbestipurkutyössä käytettävistä menetelmistä ja laitteista 231/1990

TSHp asbestia sisältävien materiaalien, esineiden ja tuotteiden varoitusmerkinnöistä 929/1988

VNp asbestityöstä annetun valtioneuvoston päätöksen soveltamisesta laivatyöhön 536/1988

TSHp varautumisesta asbestityöhön aluksella 952/1989

VNp asbestin ja asbestipitoisen tuotteen valmistuksen, maahantuonnin, myymisen ja käyttöön ottamisen kieltämisestä 852/1992

VNp vaarallisia aineita sisältävistä säiliöistä ja niiden merkinnöistä 421/1989

VNp kemikaaleista aiheutuvan suuronnettomuusvaaran torjunnasta 1705/1991

VNp eräitä terveydelle haittaa aiheuttavia kemikaaleja ja niitä sisältäviä tuotteita koskevista kielloista ja rajoituksista 489/1992

VNp kadmiumia ja sen yhdisteitä sisältäviä tuotteita ja tarvikkeita koskevista kielloista ja rajoituksista 1415/1992

VNp vinyylikloridityöstä 919/1992

VNp työntekijöiden suojelemisesta kemiallisille tekijöille altistumiseen liittyviltä vaaroilta 920/1992
STMp haitalliseksi tunnetuista pitoisuuksista 365/1998

VNp työntekijöiden suojelemisesta työhön liittyvältä biologisten tekijöiden aiheuttamalta vaaralta 1155/1993

STMp biologisten tekijöiden luokituksesta 229/1998

VNp työturvallisuuslain soveltamisesta torjunta-aineen käsittelyyn ja levitykseen metsätöissä 538/1989

2 e. Muut

VNp työympäristöstä aluksessa 417/1981

VNp työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta 1182/1992

TMp syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista tekijöistä 838/1993

VNp rakennus- ja muuraussementin kromaattipitoisuudesta 593/1986

VNp velvollisuudesta antaa tietoja työpaikan terveysvaaroista 210/1987

VNp perimälle, sikiölle ja lisääntymiselle työssä vaaraa aiheuttavista tekijöistä 1043/1991

TMp perimälle, sikiölle ja lisääntymiselle työssä vaaraa aiheuttavista tekijöistä 1044/1991

VNp näyttöpäätetyöstä 1405/1993

VNp käsin tehtävistä nostoista ja siirroista työssä 1409/1993

VNp työpaikkojen turvamerkeistä ja niiden käytöstä 976/1994

VNp eräistä työsuojeluvaatimuksista vuokratyössä 782/1997

3. Muu työsuojeluviranomaisten valvoma lainsäädäntö

3 a. Työsuhde

Työsopimuslaki 320/1970

L oppisopimuskoulutuksesta 1605/1992

L kotitaloustyöntekijän työsuhteesta 951/1977

L palvelukseen kutsutun asevelvollisen työ- tai virkasuhteen jatkumisesta 570/1961

L yhteistoiminnasta yrityksissä 725/1978

L yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa 651/1988

A yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain soveltamisesta valtion tuotanto- ja liikelaitoksiin 514/1980

3 b. Työaika

Työaikalaki 605/1996

Leipomotyölaki 302/1961

Merityöaikalaki 296/1976

L työajasta kotimaanliikenteen aluksissa 248/1982

Opintovapaalaki 273/1979

Opintovapaa-asetus 864/1979

3 c. Vuosiloma

Vuosilomalaki 272/1973

Merimiesten vuosilomalaki 433/1984

3 d. Vaaralliset aineet

Kemikaalilaki 744/1989

TMp käyttöturvallisuustiedotteesta 779/1993

STMp vaaraa aiheuttavia kemikaaleja koskevien tietojen toimittamisesta 377/1998

STMp vaarallisten aineiden luettelosta 164/1998

STMp kemikaalien luokitusperusteista ja merkintöjen tekemisestä 979/1997

Kemikaaliasetus 675/1993

L syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteristä 1038/1993

3 e. Nuoret

L nuorista työntekijöistä 998/1993

A nuorten työntekijäin suojelusta 508/1986

TMp nuorille sopivista kevyistä töistä 1431/1993

TMp nuorille työntekijöille vaarallisista töistä 756/1996

3 f. Laivatyöturvallisuus

Merimieslaki 423/1978

A merimiehen lääkärintarkastuksesta 476/1980

TMp merimiehen lääkärintarkastusohjeista 1001/1989

STMp merimieheltä vaadittavasta näkö- ja kuulokyvystä 70/1985

A vaarallisten aineiden kuljettamisesta aluksessa 357/1980

A laivaväen ruoanpidosta aluksissa 601/1985

A laivaväen asuintiloista aluksella 518/1976

3 g. Työterveyshuolto

Työterveyshuoltolaki 743/1978

3 h. Muut

L toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi (työyhteisöjen osalta) 693/1976

A toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi 225/1977

Työvoimapalvelulaki (16 §) 1005/1993

Lähteet

- 1997 Annual Activity Reports from National Labour Inspectorates. Senior Labour Inspectors Committee. October 1998
- Encyclopaedia of Occupational Health and Safety. Fourth edition. ILO 1998
- Eurostat. Vuosikirja 1997
- Kaupunkiseutujen väestönkehitys, työmarkkinat ja taloudellinen kasvu. Sisäasiainministeriö 2-97
- Liike - ja toimistotilojen vuokrat ja niiden kehitys, syksy 1997. Kiinteistötalouden instituutti.
- Myrskylä P.: Pendelöinti, alueellinen tuotanto ja tulotaso. Hyvinvointikatsaus 2/98
- Principer för dimensionering och fördelning. Arbetarskyddsstyrelsen 1991
- von Richthofen W: New Prevention Strategies in Labour Inspection. Nicosia 2.-3.11.1998
- Suomen tilastollinen vuosikirja 1998. Tilastokeskus
- Työolobarometri. Työministeriö, lokakuu 1997
- Työssäkäyntitilasto 1995-96. Tilastokeskus 1997
- Työsuojeluvalvonta Euroopan yhteisössä. Euroopan komissio / Johtavien työsuojelutarkastajien komitea (SLIC)
- Työvoimatutkimus 1997, Tilastokeskus
- Työsuojelupiirien hallintoa ja valvontatoimintaa (Peltosen) selvittäneen työryhmän muistio 30.11.1988. Työsuojeluhallitus
- Työsuojelupiirien henkilöstön määrää, laatua ja sijaintia selvittäneen (Mäkisen) työryhmän muistio 23.6.1992. Työsuojeluhallitus
- Työturvallisuuslaki - ohjeita ja neuvoja työturvallisuuslain soveltamisesta. Työterveyslaitos, Helsinki 1998
- Valtiontilintarkastajain kertomus vuodelta 1997. Helsinki 1998
- Vartia P. ja Ylä-Anttila P.: Kansantalous 2021. SITRA 1996
- Vogel L: Prevention at the Workplace. European Trade Union Technical Bureau for Health and Safety, 1998
- Väestöennuste vuoteen 2030. Tilastokeskus. Tietoaika 8/98